

vil være mindre heldig paa Fæstegodserne, end paa Selvetendomsdistricterne, og heller ikke indlade mig paa nogen Dom om, hvorvidt Eiendommens Størrelse afgiver nogen virkelig Garanti for bedre Production, men kun indskrænke mig til i Korthed at udtale min Anskuelse om de to Alternativer, som i Udkastet ere opstillede som Regel for Udskytning og Sammenlægning. Jeg har fra det første Dieblit, jeg læste denne Lov, anseet en saa udstrakt Frihed, som at kunne sammenlægge Bøndergaard indtil 20 Eder. Hartkorn, for. for vidt gaaende, ligesom jeg ogsaa troer, at der maaskee kunde være nogen Betænkelighed ved at tillade Udskytningen i saa smaa Parceller som $\frac{1}{4}$ Album Hartkorn. Begge Dele forekommer mig at ville være mindre heldige. Forfaavidt det er udtalt som Motiv for en saa udstrakt Sammenlægning som 20 Eder. Hartkorn, at saadanne Gaarde i flere Henseender ville gavne Landet, da troer jeg neppe, at denne Grundsatning er saa ganske rigtig, og desuden vil efter min Mening Antallet af saadanne Mellemgaard Tid efter anden stige. Jeg troer nemlig, at Hovoriets Afløsning var en Spore til at fremkalde saadanne Gaarde; Exemplet har allerede vist, at der hos Eierne af de større Gaarde, hvor Hovoret er afløst, er en vis Lyft til Udparcellering. Saadanne Gaarde kunne jo nok holde sig, saalænge de drives ved Hovori, eller ogsaa beboes af meget rige Mænd; men i Reglen ere slige Gaarde upraktiske og altfor vidtloftige for Enkeltmand, og kunne heller ikke forholdsvis svare saa god Regning, som naar en saadan Eiendom deles imellem 2 eller 3 Eiere. Jeg troer ganske vist, at saadanne Mellemgaard Tid efter anden ville komme af dem selv, og jeg kan desuden ikke nægte, at jeg anseer det for noget af det Alleruheldigste for Danmarks Bondestand, saafremt ret mange af saadanne Mellemgaard skulde komme tillive ved en Sammenlægning af flere Bøndergaard. I den Henseende kan jeg henholde mig til, hvad der fra flere Sider er udtalt, og navnlig om hvor vigtig Tilværelsen af en kraftig Bondestand i saa mange Henseender er for Danmark, at man vel kunde ønske den saa talrig som mulig.

Forfaavidt som det nylig er udtalt af den ærede Rigsdagsmand for Ringkjøbing Amts 2det

District (Boserup), at denne Lov vil finde en velvillig Modtagelse i Jylland, naar blot Sammenlægningen af 20 Eder. Hartkorn forandres til 12 Eder., da kan jeg vel tildeels være enig med ham heri, skjøndt jeg rigtignok ikke troer, at en saa udstrakt Udskytning som til en $\frac{1}{4}$ Album vil være saa ganske rigtig, og maaskee paa sine Steder mindre heldig. Det vilde i alt Fald være en underlig Colonie, saafremt denne Bestemmelse kom til Anvendelse, og man udskyttede en Tønde Hartkorn i 384 Parceller, og det vilde dog ifølge Udkastet være lovligt. Jeg kan saaledes, i Henhold til hvad jeg har udtalt, ikke være utilbøielig til, saafremt Flere nære samme Anskuelse, at der til Sagens 3die Læsning blev stillet et Forslag, som gik ud paa en mere indskrænket Udskytning; men jeg veed ikke, hvorvidt Flere ere af samme Mening.

Formanden: Rigsdagsmanden for Præsto Amts 5te Valgkreds har Ordet.

Schroll: Jeg renoncerer paa Ordet.

Formanden: Rigsdagsmanden for Hjørring Amts 2den Valgkreds har Ordet.

Sørensen: Jeg skal blot gjøre nogle korte Bemærkninger til to Ting, som den ærede Ordfører anførte. Han anførte, at man maatte gaae tilbage til Oldtiden, da Herregaardene opstode, for at finde Argumenter for, at en Lovgivning maatte begrænde Sammenlægningen; men jeg nøiedes ikke med kortelig at henvisse til Oldtiden, jeg anførte netop, som han ogsaa nævnte, de sidste 20 Aars Erfaring; og naar han siger, at han ikke kjender, at der er sammenlagt Bønderjord til større Gaarde i de sidste 20 Aar til nogen betydelig Grad, saa maa jeg derimod sige ham, at han saa slet ikke kjender det Amt, hvor han selv er Amtmand, idetmindste kjender han da slet ikke de sidste 20 Aars Historie om Sammenlægningen i dette Amt; thi jeg kan, foruden i mange andre, ogsaa i Veile Amt nævne ham mangfoldige Byer, hvori der i de sidste 20 Aar er sammenlagt langt over 20 Eder. Hartkorn, og ikke alene 2, men 3 og 4 Gaarde ere der paa flere forskellige Steder i dette Tidrum sammenlagte til een Gaard. Jeg vil nok troe, at i den Tid, han har været Amtmand, har der ikke været fortsat dermed, thi det var Krigsaarene; det